

DE GOUDVELDEN VAN AUSTRALIË.

DOOR

R. E. DE HAAN.

(Vervolg van bladz. 218.)

In ons inleidend woord hebben wij vermeld, dat het goud onder anderen voorkomt in gangen en aderen. Daaronder verstaat men kloven in eenig gesteente, die met verschillende mineralen en rotssoorten zijn aangevuld, en daarbij metaalerts bevatten. Ontbreekt dit laatste, dan noemt men de gangen en aderen doof, loos, of men verwisselt eenvoudig den naam van gang of ader met dien van kloof of spleet. Het onderscheid tusschen een gang en ader ligt alleen in de grootte; nauwe gangen zijn aders. De spleten kunnen op tweeërlei wijze zijn ontstaan: 1° het gesteente heeft bij samentrekking der massa, of ten gevolge van verzakkingen en ophellingen, scheuren doen ontstaan, die dan later zijn opgevuld geworden; of 2° de eruptieve gesteenten hebben er zich door heen gezet. Loopt een gang of ader parallel met de voeg der gesteenten, dan wordt de gang beddinggang, de ader beddingader genoemd. Een netwerk van elkaar kruisende gangen of aderen wordt adernet of gangnet genoemd. De goud bevattende gangen nu van Australië liggen steeds in de silurische en devonische (of nog oudere) gesteenten, of in eruptieve gesteenten, zooals graniet, syeniet, felsiet, porfierachtige gesteenten, groensteen, serpentijn en kwartsiet van denzelfden ouderdom. Tevens kunnen al deze gesteenten het goud ingesprekend

bevatten. Meestal is pyriet dan de drager (gastheer, waard, zegt de mine-raloog) van het edel metaal. Nu eens ligt het goud in deze gesteenten gelijkmatig verdeeld, dan weder in bepaalde streken of zoogenaamde zonen. Zijn het graniet, de syeniet of de groensteen nog onverweerd, dan is de hoeveelheid goud daarin vervat, uiterst gering en slechts door chemische analyse aan te wijzen. Eene meer dan gewone verwoes-ting van het gesteente geeft dikwijls aanleiding tot zeer winstgevende seifen, gelijk o. a. in N. Zuid-Wales en noordelijk Victoria. Het goud dat hieruit gewonnen wordt, draagt wegens zijn fijnheid bij de delvers den naam van "buskruitgoud". Opmerkelijk is het dat de goudvoe-rende syenieten of granieten altijd in de nabijheid van groensteen-gangen voorkomen, die door genoemde gesteenten zich een weg heb-ben gebaad, terwijl ook hier het pyriet, of deszelfs ontledingsproduk-ten (ijzeroxyden) als de drager van het goud voorkomt. Naar het schijnt bevatten alle goudvoerende gesteenten der granietfamilie hoornblende, benevens plagioklaas als veldspaatsoort.

In Queensland zijn het voornamelijk felsieten, die als gangen de overgangsgesteenten vergezellen of doorboren, en deze felsieten leveren genoeg goud om ze met winst daarop te verwerken.

Itakolumiet, itabiriet en andere daarmede verbonden ijzerglimmer-gesteenten, die in Brazilië zoo kenschotsend zijn voor de aanwezigheid van goud, schijnen in Australië te ontbreken. Genoemde gesteenten zijn in de Nieuwe Wereld tevens bekend als het moedergesteente van den diamant; de diamanten van N. Zuid-Wales zijn daarentegen steeds gebonden aan ijzerhoudende conglomeraten, waarin tevens goud wordt aangetroffen (seifen).

Onder de met het goud verbonden (geassocieerde) mineralen bekleedt het kwarts de eerste plaats; dan volgen pyriet en andere zwavelijzers (markasiet, speerkies), daarna sulphiden van koper, arseniden, en ein-delijk carbonaten, metaaloxiden en gedegen metalen.

Het meerendeel der goudvoerende gangen bestaat uit kwarts, door-gaans vergezeld van andere mineralen. Onder de variëteiten van het kwarts komen vooral het witte kwarts, ijzerkiezel, chalcedoon en jas-pis voor. Het kwarts is veelal doortrokken met pyriet of andere zwa-velmetalen.

In de gangen van de goudvelden van Gympie en Kilkivan bevindt zich veel loodglans, welk erts het pyriet en koperkies haast geheel in het kwarts heeft verdrongen; in dit loodglans is het goud bevat. In

de gangen van Bonaro (Queensland) is het goudhoudend kwarts vergezeld van metallisch bismuth, bismuthglans en bismuthoker — een zeer zeldzame associatie.

In zeker goudveld van N. Zeeland vond men de kwarts kristallen hol en deze holten waren opgevuld met naphtha. In water oplosbare zouten, zooals gips, worden nimmer in de gangen aangetroffen. Ten overvloede zij herinnerd, dat het goud niet alleen in het kwarts, maar ook in de opgenoemde bijgemengde mineralen is ingesprengeld. De verdeling van het goud is zeer ongelijkmatig.

Ook ijzerkiesel treedt nevens het witte kwarts als gangvormer op, of bevat dit metaal — meestal weder met pyriet geassocieerd — ingesprengeld.

Cinnaber schijnt een afkeer te bezitten van het edele metaal; in een gang van de Savage-groeve (N. Zeeland) waren die gedeelten, welke cinnaber bevatten, vrij van goud. De hoeveelheid goud in de gangen schijnt onafhankelijker te zijn van den aard van het nevingesteente dan men vroeger wel aannam, maar daarentegen in hoogere mate bepaald te worden door den vorm der oorspronkelijke spleten, tevens van de kanalen, die daarin na gedeeltelijke opvulling overbleven; hiervan toch hing af de snelheid der in de gangen en spleten rondlopende vloeistoffen, waaruit het goud werd afgezet. Intusschen is ook de vorm der spleten weder afhankelijk van den aard van het nevingesteente. Ook hing het dikwijls af van de samenstelling van dit laatste of er gangen dan wel gangbeddingen (= beddinggangen) zouden worden gevormd. Had de doorbraak van eruptieve massa's plaats in meer dunne en leiachtige lagen, dan vormden zich meestal gangen; waren de gesteenten minder leiachtig en dikker, zooals de zandsteenlagen der grauwakke, dan was de splijtingsrichting meer evenwijdig met de voeg van het gesteente en er ontstonden beddinggangen. Op N. Holland vindt men meer beddinggangen, op N. Zeeland meer echte gangen.

Ware beddingen, stokken en nesten ontbreken geheel en al, netgangen zijn niet menigvuldig en impregnaties of insprengelingen evenmin.

Gangen, die nog 6,2—9,3 gram goud per ton bevatten, en die van 3,1—4,7 gram per ton door de amalgamatie-methode zouden kunnen voortbrengen, worden in N. Zeeland als niet meer exploitabel beschouwd — in Victoria daarentegen wel.

Had het bovenstaande betrekking op de oorspronkelijke ligplaats van het goud, wij willen thans een oogenblik verwijlen bij de secundaire

ligplaatsen, de seifen, waaronder wij nu tevens betrekken de rivierbeddingen.

Het ontstaan der seifen in aanmerking genomen, kan het geen verwondering baren, dat de mineralen en gesteenten, waarmede het goud in deze lagen vergezeld is, een bont mengelmoes kunnen zijn van het ganggesteente, nevingesteente en verder van alle ander door dezelfde oorzaken medegevoerd gruis. Alle gesteenten der hoofd- en zijdalen van het gebergte kunnen in de seifen vertegenwoordigd zijn. Het kwarts, de standvastige begeleider van het goud, ontbreekt nimmer; rolsteenen komen in allerlei grootte voor, hoekig en rond, al naarmate ze korter of langer aan de inwerking van den stroom waren blootgesteld; soms zijn de kwarts-rolsteenen nog goudhoudend. De "diggers" noemen deze steenen "specimen". Verder vindt men in de goudseifen van Australië: diamant, bergkristal, topaas, saffier, rutiel, zirkoon, mangaanoxiden, magneetijzer, titaanijzer, tinsteen, cinnaber, gedegen kwik, amalgama's, glimmer, enz. Met betrekkelijk geringe moeite wordt uit deze ligplaatsen het goud gewonnen; vandaar gedeeltelijk hare belangrijkheid.

De ouderdom dezer aanspoelingen is zeer verschillend; sommige zijn in het hedendaagsche tijdperk ontstaan, of gaan nog dagelijks voort met zich te vormen en kunnen dus met recht *alluviaal* genoemd worden; andere stammen af uit het tertiaire tijdperk, en zijn in dit geval dikwijls door bazalt, soms in afwisselende lagen, bedekt; verder heeft men in het Australische steenkolengebergte — ja in de kolenlagen zelf — goud gevonden. Op van Diemensland haalde men uit eene steenkoolbedding een klomp goud te voorschijn van aanzienlijke grootte. Aan de Australische goudseifen, die teven diamant voeren, is dit eigenaardige verbonden, dat zij veel ijzeroxyde bevatten, welk erts als bindmiddel conglomeraten vormt. Dat er in het overgangsgebergte (devonisch, silurisch en oudere formaties) geen goudseifen worden gevonden, is geheel in overeenstemming met hetgeen wij vroeger vermeldden aangaande den ouderdom der moedergesteenten.

In de nabijheid van Togocreek aan den Shoalhaven zijn de silurische en devonische vormingen met hare goudgangen, alsmede de deze vergezellende serpentijnen, gabro's, diorieten en granieten bedekt met eene dikke laag conglomeraten en zandsteenen der koolformatie. De onderste lagen bestaan uit rolsteenen van verschillende grootte, van kwarts, graniet, porfier en kalken, door ijzer tot een vast en ruw conglome-

raat aaneengebakken. Hierin vindt men een hoeveelheid goud genoegzaam om de moeite van het wasschen te loonen.

In de juravorming van Fitzroy-downs en Peak-downs (Queensland) wordt insgelijks goud gevonden. Maar die seifen, welke het meeste goud bevatten en voor de industrie haast bij uitsluiting bruikbaar zijn, vindt men in de tertiaire en daarboven gelegen lagen. Zoo de goud bevattende jongere tertiaire gronden van Victoria en N. Zuid-Wales. Veelal liggen zij onder bazalt. Het zijn deze seifen, die den eersten stoot hebben gegeven tot den goudbergbouw in Australië.

De meest belangrijke onder genoemde seifen uit den tertiairen tijd zijn de zoogenaamde "deep sinkings" of "deep leads"; zooals de naam aanduidt vindt men ze niet aan de oppervlakte, en zij moeten dus door uitgravingen of mijnwerken bereikt worden. Toch komen zij veelal op enkele plaatsen aan den dag. Deze "deep leads" zijn op navolgende wijs ontstaan.

Uit het water der mioceene zee rezen van lieverlede de thans bestaande gebergten van Victoria omhoog. Naarmate zij boven het niveau van den oceaan klommen, werden de mioceene lagen, die zich op de oudere sedimenten (devonisch en silurisch) hadden gelegerd, door den golfslag weggespoeld, zoodat de kammen en oude uitspoelingsdalen van het overgangsgebergte weer ontbloot waren geworden en aan nieuwe érosie werden blootgesteld. De koppen der lagen verbrokkelden; het puin werd door het regenwater naar de breedere en diepere dalen vervoerd, en zelfs de kwartslagen bezweken voor den verweerenden invloed van lucht en water. Het daarin bevatte goud, door water en slijk medegesleept, werd insgelijks in de dalen afgezet, — het grove goud bleef met de zwaardere steenmassa's terug. Waar zandsteenmassa's of kwartsgangen het water den doortocht versperden, daar vond eene ophooping van materiaal plaats. Deze plaatselijke ophooping is de "deep leads" der goudvelders. Men heeft hierin tevens overblijfsels van planten en dieren gevonden. Nadat de zoo even genoemde werking een tijd lang had geduurd, is het land op nieuw gedaald, — althans op sommige plaatsen, want bedoelde seifen zijn dikwijls bedekt met goudvrije zandmassa's. En hierop zijn de geweldige doorbraken van bazalt gevolgd, die aan de Cordillera's en aan het geheele vastland van Australië hun hedendaagsche gedaante schonken. De bazaltmassa's stortten zich uit over het zand, dat zich intusschen op de seifen had afgezet. Daarop volgde wederom een tijdperk van rust, en nieuwe zand-, leem- en

slijklagen zetten zich af op het bazalt. Nieuwe erupties — en wederom een tijdperk van rust met aanvoer van zoetwatervormingen, enz. Deze afwisseling in bazalterupties en zoetwaterbezinksels (leem) heeft althans vier malen plaats gegrepen; de totale dikte der massa bedraagt hier en daar ettelijke honderden voeten. De bovenste lagen behooren tot het alluvium of hedendaagsche tijdvak.

Op andere plaatsen zijn de bazalten boven de “deep leads” verdwenen; het water heeft ze weggespoeld. Elders zijn ze nimmer aanwezig geweest.

De hooger gelegen gedeelten dezer “deep leads” komen dikwijls aan de oppervlakte, de diepere zijn dan nog door bazalt en andere stoffen overdekt.

Bevinden zich seifen in de rivierbeddingen — want het is duidelijk dat het riviergoud zulk een oorsprong heeft — dan wordt doorgaans het droge jaargetijde afgewacht om ze te bewerken. Treedt dan eene plotselinge rijzing van 't water in, dan worden niet zelden de pompen, waterleidingen, raderwerken, waschtoestellen, enz. omvergerukt, door den vloed medegesleept, zoodat in een oogwenk de arbeid van weken en maanden verloren gaat.

Eenig in hare soort zijn de zee-seifen van N. Zeeland. Deze zijn blijkbaar zeeduinen, welker zand goud bevat.

Wij hebben nu achtereenvolgens nagegaan onder welke verschillende omstandigheden het goud in den Australischen bodem voorkomt, daarbij het oog vestigende op de geologische en geognostische eigenaardigheden der ligplaatsen. Wij wenschen nu nog ten slotte een blik te slaan op de hoedanigheid en het voorkomen van het metaal zelf, alsmede op de wettelijke voorschriften, waaraan de delvers onderworpen zijn. Een paar statistische tabellen mogen dan dit opstel besluiten.

Het Australische goud, voor zoover het op de oorspronkelijke ligplaatsen wordt gevonden — het seifengoud is zeer onregelmatig van vorm — en gekristalliseerd is, vertoont meestal den vorm eens octaëders; ook wel de combinatie van dit lichaam met den teerling, of het ruiten-twaalfvlak, terwijl zelfstandige teerlingen nog niet zijn gevonden. Sommige kristallen zijn hol en opgevuld met kwarts of ijzeroxyde. Dit laatste moet zijn ontstaan door ontleding van pyriet. Kristallen zijn evenwel zeldzaam en den “digger” zijn ze minder welkom, daar zij

veelal gepaard gaan met eene zekere armoede van het gesteente aan edel metaal, tevens met eene onregelmatige opvulling der gangen. Kristalloïden — onvolkomene kristallen met onbepaalde vlakken; of waaraan ware kristalvlakken soms geheel ontbreken; volgens KENNGOTT, *Lehrb. der Mineralogie*, behooren daartoe grovere of kleinere korrels, blaadjes, schubjes, naalden, staafjes en andere vormen — kristalloïden zijn veelvuldiger. Het zoogenoemde "spider-leg-gold" van Queensland, aldus genoemd naar de gelijkenis met gebogen spinnepooten, behoort daartoe. Het goudgehalte van dit spider-leg is 90%, het overige bestaat uit zilver met een weinig koper, lood en ijzer. Ook vindt men het goud als overtreksel op kwarts, kalkspaat en ijzerspaat. De plaatjes wisselen in grootte zeer af; nu eens ziet men bij tienmalige vergrooting afzonderlijke plaatjes als fijn stof in 't gesteente ingesprekeld, dan weder beslaan zij eene oppervlakte van vele vierkante decimeters. Zoo vond men op de gangen van het Talgay-goudveld in Queensland kwarts, dat goudplaatjes bevatte ter grootte van 6—8 dM.² bij eene dikte van 0.25—2 mM. Deze plaatjes lagen, in zeker aantal tezamen en onderling evenwijdig, in een stuk kwarts, dat daardoor een min of meer leiachtig uitzicht verkreeg. Zeer eigenaardig komt het goud, dat zich in die gedeelten der gangen bevindt, welke aan het onderliggende nevengeesteente grenzen, haast nooit anders dan in plaatjes voor; deze plaatjes zijn met hunne vlakken evenwijdig aan den gangwand geplaatst. De eigenlijke gangmassa voert dan evenwel goud in klompjes. Voorbeelden hiervan vindt men in de gangen van de Nuggety Hills (N. Zuid-Wales). Het veelvuldigst wordt het goud evenwel in onregelmatige brokken en klompen gevonden, door platte of gebogen oppervlakken begrensd, en van buitengemeene zuiverheid. Nu en dan vindt men het goud in verwrongen staafjes en plaatjes, even alsof het door de openingen van een vast mineraal was geperst geworden. Werkelijk vond men eens een stuk kwarts, uit welks openingen het goud gewrongen en overlans gestreept te voorschijn kwam. De strepen kwamen overeen met de spleethoeken van het kwarts. Groote druk en een heel of half vloeibare toestand van het metaal schijnen bij dit proces als voorwaarden te moeten worden gesteld. Kogelronde stukken en druipsteenachtige vormen, waarin andere mineralen zoo dikwijls voorkomen, worden bij het Australische goud niet opgemerkt.

De samenstelling van het goud schijnt aan geen vaste wetten onderworpen te zijn; toch heerscht daarin voor het goud van een zelfde

distrikt, als de geognostische omstandigheden gelijk zijn, weinig of geen verschil. Zilver, koper, lood en ijzer zijn de begeleiders, maar nimmer nog werd er een metaal uit de platinagroep in aangetroffen. Meestal bestaat het mineraal uit enkel goud en zilver.

Koper deelt aan het goud een zwak groenachtigen tint mede, zilver een witachtigen. Zelden is het kopergehalte zoo groot, dat het erts er roodachtig door gekleurd wordt. Verliest het mineraal de gele kleur te zeer, zooals b. v. het bij Maryborough in Victoria gevonden loodgoud (71 % goud en 21 % lood), dan wordt het geen goud meer genoemd. Het behoeft geen betoog, dat zulke ertsen niettemin zeer kostbaar zijn en op goud worden verwerkt.

Zeer zuiver goud verliest den kristalvorm; naarmate het zilveragehalte toeneemt, vermeerderen ook de kristallen en kristalloïden. Het gehalte wisselt van 46—97 % goud.

Opmerking verdient het, dat de natuurlijke goud-zilverlegeringen donkerder geel van tint zijn dan de op kunstmatige wijze verkregen mengsels van hetzelfde allooi. De eigenlijke kleur van het mineraal kan somtijds gemaskeerd zijn door zeer dunne overtreksels pyriet, ijzer-verbindingen, enz. En dat overtreksel is dikwijls zoo innig met het metaal verbonden, dat dit laatste onttrokken wordt aan de onmiddellijke inwerking van het kwikzilver, een omstandigheid, die menigeen reeds bittera teleurstelling bereidde.

Zoo ergens, dan voorzeker in een goudveld zijn wettelijke voorschriften omtrent de delving van het mineraal noodzakelijk. Die voorschriften hebben natuurlijk tot inhoud: regeling van de onderlinge verhouding van staat en delver, van de delvers onderling, alzoo ieders rechten en verplichtingen. Eenige dier bepalingen, in zoover zij betrekking hebben op het delven zelf, mogen hier nu eene plaats vinden.

Zoodra de aanwezigheid van goud in eenige landstreek op voldoende wijze is geconstateerd, wordt dit gedeelte door de koloniale regeering — de meeste gronden zijn domein — aan akkerbouw en veeteelt onttrokken en tot "goudveld" verklaard. Hierover wordt een speciale regeeringscommissaris aangesteld, die tevens het ambt van vrederechter bekleedt, en in zijn werkzaamheden wordt bijgestaan door een thesaurier en een landmeter. De commissaris waakt voor de orde, vereffent de gerezen geschillen en komt op voor de belangen van den staat. Maken de omstandigheden zulks noodzakelijk, dan wordt er eene jury in-

gesteld, bestaande uit den commissaris zelf als voorzitter en twee door het lot gekozen gouddelvers. De commissaris verleent voorloopige concessies, terwijl de definitieve concessie-verleening aan den minister verblijft; tot hem moet men zich wenden tot het bekomen van een graafbewijs, "miner rights". Zulk een bewijs geeft den bezitter recht op delven en op het bouwen eener woning ($\frac{1}{3}$ morgen per man en per woning) op alle landerijen der kroon. Zulke bewijzen kosten f 6 per jaar; zij geven evenwel geen wettig eigendomsrecht op het gekozen goud-bevattend grondstuk; dat recht wordt eerst verkregen wanneer de vinder aan de vier uiteinden van het veld palen opricht, voorzien van het beleeningskontrakt, terwijl hij tevens eene copie van het laatste met de kosten van het opmeten den commissaris heeft ter hand gesteld.

De beleening is tweërlei: *pachtgeldvrij* en *pachtgeldplichtig*. De pachtgeldvrije groeven, "claims", zijn kleiner, de andere, "leases", mogen grooter zijn. Verder wordt er onderscheid gemaakt tusschen de "alluvial grounds" of seifen en de "quartz reefs" of gangen. De eerste worden nog verdeeld in "shallow alluvial", *oppervlakke*, en "deep sinkings" of "deep leads", *diep gelegene* seifen. De "deep leads" worden weer onderscheiden in droge en natte; verder heeft men nog de "river beds" of rivierwasscherijen.

Daarmede in overeenstemming is de grootte van het beleende veld. Een één-mans veld is b. v. bij "shallow alluvial" en "deep leads" van 5000—7000 M.²; voor "riverbeds" van 30—100 M. rivierlengte. "Leases" worden meest uitgegeven voor "riverbeds" en "deep leads", terwijl de inhoud 40 morgen bedraagt. Bij "claims", die aan gangen liggen (reef-claims) bedraagt een één-mansveld 3200 M.². De breedte van zoodanig veld is 16 M., de lengte 200 M. De ligging van dit veld ten opzichte der bedding is juist bepaald.

"Leases", op gelijke plaatsen gelegen, mogen niet meer dan 40 morgen oppervlakte bezitten; voor deze wordt f 12 per 1 $\frac{1}{2}$ morgen aan jaarlijksche pacht betaald, of 5 % van de bruto goud-productie. Worden er nieuwe, voor ontginning geschikte ligplaatsen ontdekt, dan is de beleening grooter; de vinder van nieuwe goudvelden ontvangt van regeeringswege eene belooning tot een maximum van f 24.000.

Het benodigde hout mag op onbeleend domein vrij geveld worden. Waterleidingen, rails enz. mogen zelfs op privaatbezittingen aangelegd worden, het bedrag der vergoeding, aan den eigenaar uit te keeren, wordt door den staat geregeld.

Het gewonnen goud is in drie koloniën aan een uitvoerrecht onderworpen van *f* 38,50 tot *f* 48 per kilogram. Een gevolg van dezen maatregel is, dat het grootste gedeelte van het uitgevoerde goud in Australië zelf reeds tot de grootst mogelijke zuiverheid wordt gebracht.

Ten einde den lezer in staat te stellen zich eenig denkbeeld te vormen van de totale goud-productie in Australië, laat ik hier een paar tabellen volgen, waarvan de eerste de opbrengst der verschillende koloniën bevat, sedert de eerste ontginning tot December 1871, de tweede tabel de produktie van een enkel jaar en wel van 1871.

TABEL I, aanwijzende de goud-productie van Australië sedert de eerste ontginning der goudvelden tot op het einde van het jaar 1871.

KOLONIE.	Geograph. ligging der goudvelden.		Onderdom van 't bergwerk.	Gewonnen goud.		Totale waarde.	Fijn gehalte.	Gemiddelde waarde voor één produktie-jaar.
	Tusschen Z. Br.	Tusschen O. L. (Greenw.)		Tonnen van 1000 K. G.	Ponden Sterling.			
	Jaren.	%.	Ponden Sterling.	%.	Ponden Sterling.			
N. Zeeland.....	46—36	168—176	14	201,154	24 409 923	882,4	1 743 566	
Victoria.....	39—36	142—150	21	1263,399	163 019 221	938,5	7 762 820	
N. Zuid-Wales.....	37—28	146—153,5	20	310,136	37 708 572	908,9	1 885 428	
Queensland.....	29—16	140—153	8	23,249	2 688 843	835,5P	336 106	
Gemeen Australië.....	46—16	140—176	21	1898,088	227 826 559	921	1 084 883	

TABEL II. De gouddeleving in Australië, in het jaar 1871.

KOLONIE.	A. SEIFEN EN GANGEN.					B. GANGEN.							
	Gewonnen goud.	Waarde.	Gehalte.	Arbeiders.	Bewerkte oppervlakte.	Bewerkte gangen.	Vergruisd erts.	Totaal.	Per gang.	Per ton erts.	Gehalte.	Waarde.	Arbeiders.
	Kilo.	P. St.	%/∞	Aantal.	□mijl	Aantal.	Tonnen.	Kilo.	Kilo.	Kilo.	Kilo.	P. St.	Aantal.
N. Zeeland..	29016,7	2 845 444	713,0	8000 P	P	± 70	97000	17856,0	255,083	0,18418	625,0	1 535 040	3-4000
Victoria.....	42019,8	5 421 908	938,5	54347	1019	3201	1269287	19968,8	6,429	0,01623	938,5	2 656 616	16773
N. Zuid-Wales	16600,2	2 074 937	907,0	16000	P	P	P	P	P	P	P	P	P
Queensland..	53380,0	616 907	835,5	7337	6226P	478	63399	3534,9	7,396	0,05244	790,0 tot 928,0	409 141	4-5000
Gehel	92966,7	10 959 196	857,0	ca. 85000	P								
Australië na attek van N. Zuid-Wales	76366,5	8 884 259	845,7	ca. 70000	P	3749	1429686	41359,7	11,033	0,0026 %	808,7	4 600 797	24-26000

Aanm. De opgaven betreffende N. Zeeland zijn niet officieel, maar aan tijdschriften ontleend, zoodat zij wellicht niet op strikte nauwkeurigheid aanspraak kunnen maken.

Hoe belangrijk de goudproductie van Australië, blijktens bovenstaande tabellen, ook moge zijn, de opbrengst belooft nog aanzienlijker te zullen worden. Aan de wetenschap is het voorbehouden gesteenten exploitabel te maken, die met de thans gebezigde methoden voor de goudproductie verloren gaan, maar bovenal is het hare taak, door eene nauwkeurige kennis van de geologische en geognostische verhoudingen der goudvoerende lagen vingerwijzingen te verschaffen, die tot het ontdekken van nieuwe goudvelden aanleiding geven. Betere middelen van communicatie in de bergwerk-distrikten zullen al mede het hunne toebrengen om den oogst rijker te maken. Gewis, Polynesië is bestemd eenmaal eene groote rol te spelen in 't maatschappelijk leven dezer aarde; wellicht dat na korter of langer tijd de beschaving, het vermolmde Europa ontvluchtende, hier een nieuw centrum erlangt. Klimaat en bodem maken althans het oostelijk en zuidelijk gedeelte van N. Holland tot een gewenschte verblijfplaats.

Winterswijk, Jan. 1878.
